

pri šolskem vrtu kompostno jamo, kmalu sem opazil, da začenjajo tudi drugi za kompost skrbeti. Omislil sem si drevesom privezati steklene, zelo praktične etikete, in za kinč vrta, v sredi vstric gredic srebrnobe in zelene 3—4 dm v premeru široke kroglice, in glej mnogim moral sem že z enakimi etiketami in krogli postreči, kar je bilo le moje veselje. Vse to, mislim, tudi pripomore, da se šolski vrt vzgleden imenovati zamore, kar bi prav za prav moralo biti, kajti šola mora šola biti, ako to ni — potem: Bog pomagaj! Konečno se mi pa še potrebno zdi opomniti, da vzgleden šolski vrt napraviti in vzdržavati — za učitelja ni ravno lahka reč. Da mora učitelj biti v vrtnarstvu dobro izurjen, skušen in za to stroko sploh zelo unet — to le omenim, kajti brez tega tako nič ni; ampak nekaj družega je, kar učitelja pri tej stvari, ako ni na vso moč priden, zavira in to je: pomanjkanje časa. Le strokovnjak dobro ve, da na vrtu je od zgodnje spomladi (z gnojnimi gredami še po zimi) do pozne jeseni vedno po cel dan dosti dela, in dela na vrtu so taka, da se odlašati ne smejo. Gnojiti, kopati (štihati) sejati, pletiti, cepiti, obrezovati, škrofiti se pa mora o pravem času; vsako odlašanje tega ali onega dela ima že slabe nasledke. Učitelj je pa navadno 5—6 ur na dan v šoli, kjer mora tudi uspešno delati; pred šolo in po šoli čakajo ga pa pisarije, pregledovanje in korekture mnogih in različnih zvezkov; domače skrbi itd.; med šolo mora pa učitelj trpin pač tudi kaj jesti in dušo privezati s kupico vina, kajti še železni stroj začne škripati in se ustavi, če se ne maže; noč pa porabi modri učitelj za svoj počitek. Poreče mi ta ali oni, četrtke, proste dni, počitnice naj porabi učitelj za delo na vrtu. Jaz pa rečem, da je to kaj prazna modrost; če bo šolski vrtnar četrtkov in prostih dnij čakal, bo s šolskim vrtom kaj na slabem in še enkrat ponavljam, da delo na vrtu in sploh kmetijska dela se morajo o pravem času opraviti, če ne je zamujeno. Če učitelj obravnavo kakega berila izrecno za par tednov, ali tudi mesecev preloži, škode nič za to, a z delom na vrtu ni tako.

Kako priden, skrben in natančen — in unet za svoj poklic mora pač učitelj biti, kateri oskrbuje ne le šolo v šoli prav in redno, temuč tudi šolski vrt vzgledno.

Konečno pride mi še nehoté na misel, v kaki paraleli so plače šolskih vrtnarjev, gosp. učiteljev. Pisal bi lahko o tem veliko prav pikantnega; ker se pa stvar že sama na boljše obrača, opustim to za danes in želim g. učiteljem vrtnarjem vsem primerno plačo za njih tako veliki trud! Pomagaj Bog!

J. Č.

Kmetijske raznoterosti.

Lisica v Avstraliji. Ker v Avstraliji divji kunci silno škodo delajo in ne morejo najti sredstva, kako bi jih pokončali, so vpeljali mnogo lisic iz Anglije, da jih preženo. Lisicam avstralijsko podnebje jako ugaja. Izrastejo namreč silno velike, mnogo večje in mnogo močnejše nego v Angliji. Zadovoljne pa niso s kunci, temveč posegajo prav pridno po jag-njetih in perutnini. Sedaj so že Avstralijci v veliki skrbi, kako bi se iznebili lisic.

Poučni in zabavni del.

Družba svetega Mohorja.

(Dalje.)

Star znanec je „Koledar“, ki ima tudi letos poleg koledarske vsebine in imenika udov mnogo berila zabavne in podučne vsebine.

Najprej je omeniti času primeren spis dr. Andreja Karlina „Spomenik ljubezni papeža Leona XIII. do Slovanov.“ V tem spisu gospod pisatelj, ki je bil dalje časa v Rimu, omenja, s čim je sv. Oče pokazal ljubezen svojo do Slovanov in opisuje zlasti lepo kapelico, ki je dal napraviti v spomin slovanskima apostoljema sv. Cirilu in Metodu. Ta kratek spis kateremu je pridejana lepa podoba omenjene kapelice, je prav primerna za letos, ko praznujemo 50letnico papeževega škofovanja.

Temu spisu sledi Jož. Benkoviča pesem „Slavospev sveti stolici. V spomin 50letnice škofovanja Njih svetosti Leona XIII.“ Ta pesem bode gotovo prijala vsem vernim Slovencem, kateri so iz srca udani poglavarju katoliške cerkve, kar so na razne načine baš minolo leto kaj lepo pokazali.

Tretji spis je zgodovinski in ima naslov „Ujetnik Napoleonov“. Že iz naslova tega spisa je razvidno, da se v njem obravnava, kako je mogočni francoski cesar Napoleon odpeljal v vjetništvo tedanjega glavarja katoliške cerkve in ga potem imel v vjetništvu. Spis je pisan jako poljudno in ga bodo radi čitali društveniki, kateri si gotovo žele kaj poučiti o francoskih časih, o katerih so jim očetje, oziroma stari očetje pripovedovali.

Temu spisu sledi kratka pesmica Janko Lebana „Dekličina molitev“.

S posebno pozornostjo bodo pa pač čitali vsi spis Rev. F. S. Šušteršiča „Slovenci v Ameriki“. Poslednja desetletja se Slovenci sploh bolj zanimajo za Ameriko, ker na tisoče Slovencev si služi svoj kruh ono stran Atlantskega morja. Spisu je pridejan majhen zemljevid Zjedinenih držav, s kraji, v katerih bivajo Slovenci in pa podoba cerkve sv. Jožefa v Jolietu. Temu sledita pripovedki v stikih „Zakaj ni vode na Krasu“ A. Medveda in Jos. Podkorenčana „Vrag — prijatelj“, kateri bode že po svoji vsebini prijali kmetskemu ljudstvu, ki rado čita in pripoveduje podobne stvari.

Že dolgo let skrbi za zabavno berilo „Družbi sv. Mohorja“ gosp. dr. Josip Vošnjak. Le malo imamo pisateljev, posebno leposlovnih, ki bi znali zares popularno pisati in tem redkim je prištevati dr. Vošnjaka. Mnogi bralci se kar zavesele, ako vidijo zopet kak Vošnjakov spis. Letos je zopet ta gospod pisatelj poslal družbi zanimivo povest iz kmetskega življenja „Blagor žalostnim“. Tej povesti sledi kratka ali mična pesmica Jos. Podkorenčana „Božji obisk“.

Pohvalno moramo vsekako omeniti, da družba sv.